

## ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

### Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

#### ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

*(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)*

#### ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

##### Ερώτημα 1<sup>ο</sup> (μονάδες 15)

- **α)** Ο τίτλος είναι δηλωτικός του περιεχομένου, καθώς:
  - Συνοψίζει πτυχές της έννοιας «ανθρωπισμός» στο ψηφιακό περιβάλλον των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.
  - Ο υπότιτλος εξειδικεύει ακόμη περισσότερο καθώς συγκεκριμενοποιεί το κεντρικό θέμα το οποίο είναι η διαμόρφωση του «εαυτού», της «υποκειμενικότητας» στο πλαίσιο προκαθορισμένων -από αλγόριθμους- προσλαμβανουσών και της διαμόρφωσης μίας πλήρους, ή σε μεγάλο βαθμό, διαδικτυακής εικόνας.
- Επικοινωνιακά είναι αποτελεσματικός καθώς:
  - Ενημερώνει τον αναγνώστη για το θέμα, μάλιστα η χρήση τίτλου και υπότιτλου δίνει επακριβώς τη διάσταση που θα παρουσιαστεί στο κείμενο που ακολουθεί.
  - Ελκύει το ενδιαφέρον καθώς η σχέση ψηφιακής υποκειμενικότητας και τεχνητής νοημοσύνης είναι εξαιρετικά επίκαιρη και αφορά μεγάλο μέρος των αναγνωστών που δραστηριοποιούνται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και στο διαδίκτυο γενικότερα.
  - Η χρήση προσεγμένου /ειδικού λεξιλογίου και η αναφορική λειτουργία της γλώσσας επικοινωνούν τον σοβαρό/επιστημονικό τρόπο πραγμάτευσης του θέματος.
- **β)** Η θέση του συγγραφέα μπορεί να χαρακτηριστεί ως κριτική απέναντι στα συμβάντα στον ψηφιακό χώρο:
  - Με τη χρήση α' προσώπου εντάσσει και τον εαυτό του στους χρήστες που δημιουργούν τις νέες κοινωνικές σχέσεις (π.χ. «Αισθανόμαστε λιγότερο υπεύθυνοι

*ν' απαντήσουμε σ' ένα ομαδικό μήνυμα...»), διαθέτουν τα προσωπικά τους δεδομένα (π.χ. «η αποθήκευση, επεξεργασία και, κυρίως, η πώληση σε τρίτους των δεδομένων»). Ωστόσο, απέναντι σε αυτά καταθέτει τους προβληματισμούς του («δείχνουμε μικρότερη εμπιστοσύνη ... τους είμαστε λιγότερο αφοσιωμένοι»), τις θέσεις του («ποιος τα διαθέτει και για ποιον σκοπό τα επεξεργάζεται συνιστά έναν σημαντικό κίνδυνο για την αυτονομία μας.»).*

- Στην τελευταία παράγραφο με την εναλλαγή σε γ' πρόσωπο και την χρήση της περιγραφής, φαίνεται να αποστασιοποιείται από όσους κατασκευάζουν την ψηφιακή τους εικόνα.

### **Ερώτημα 2<sup>ο</sup> (μονάδες 10)**

- Η αναλογία: « ... διότι τα προσωπικά δεδομένα δεν ανήκουν στον εαυτό όπως ένα αντικείμενο, αλλά όπως μάς ανήκει ένα μέλος του σώματος.»
- Τα δύο μέλη: α) τα προσωπικά δεδομένα β) «όπως ένα αντικείμενο» και «όπως ... ένα μέλος του σώματος.»
- Αυτός ο τρόπος οργάνωσης σχετίζεται με τη νοηματοδότηση καθώς:
  - Πραγματεύεται με πιο κατανοητό τρόπο για τον αναγνώστη τον κεντρικό θεματικό άξονα, δηλαδή τη διαχείριση των προσωπικών δεδομένων
  - Με τον συνδυασμό της αναλογίας, αλλά και της αντίθεσης του β' μέρους υπογραμμίζεται η σημαντικότητά τους (είναι πιο ουσιαστική η σχέση με ένα μέλος του σώματος παρά με οποιοδήποτε αντικείμενο)
  - Συγκεκριμενοποιεί την έννοια του ρήματος «ανήκω».

### **Ερώτημα 3<sup>ο</sup> (μονάδες 10)**

- Στο Κείμενο 1 η εικόνα είναι:
  - η «ψηφιακή» που συνάδει με την «ορατότητα» και τις «κοινωνικές σχέσεις» του ατόμου.
  - μία κατασκευασμένη δομή που δεν είναι σε αντιστοιχία με την πραγματικότητα. (π.χ. «περιβάλλον νοηματοδότησης του βίου μέσω της διεκδίκησης της αναγνώρισης όχι του εαυτού, αλλά της ψηφιακής εικόνας του»).
  - εμπρόθετο προϊόν επιλογής, σκέψης και επιμέλειας του ατόμου, με κριτήριο το «φαίνεσθα» και όχι το «είναι». (π.χ. «αντικαθιστά τον εαυτό μετατρεπόμενη σε είδωλο», «δραματοργώντας τον βίο ως μια διαρκή παράσταση για ένα ψηφιακό κοινό»).

- Στο Κείμενο 2 η εικόνα είναι:
  - Καθολικά κατανοητός τρόπος επικοινωνίας (η απάντηση στην 2<sup>η</sup> ερώτηση: «Μπορείς να χρησιμοποιήσεις εικόνες»)
  - Απαραίτητο συστατικό, σε συνδυασμό με τις λέξεις, της βαθύτερης γνώσης των ανθρώπινων συναισθημάτων/σκέψεων/απόψεων (π.χ. «αν συνδυάσεις εικόνες και λόγια, τότε έχεις μια βαθύτερη κατανόηση του»)

Στο β' μέρος η εκφώνηση επιτρέπει την προσωπική επιλογή, ωστόσο θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη η όποια τοποθέτηση.

### **ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)**

- Οι μαθητές/-τριες μπορούν να αναφερθούν:
  - στην έκπληξη/ανησυχία που της προκάλεσε το οικείο πλέον συναίσθημα της εξαφάνισης («αισθάνθηκα κάτι περίεργο, σχεδόν βίαια τραχύ στην ποιότητα του αέρα. Το σημάδι μιας εξαφάνισης»)
  - στην έμμεση παραδοχή της κατάστασης, εφόσον την αντιμετωπίζει με στωικότητα, σχεδόν ως ρουτίνα (π.χ. «κοίταξα προσεκτικά τριγύρω στο δωμάτιο», «Χρειαζόταν υπομονή και συγκέντρωση για να καταλάβεις τι είχε χαθεί»)
  - στην ανάγκη της «κοινότητας» του «ανήκειν» για λόγους ενημέρωσης ή/και ανασφάλειας (π.χ. «Οι γείτονες ήταν όλοι έξω και αυτοί και κοιτούσαν γύρω τους με αγωνία»)
  - στην αταραξία/απάθεια με την οποία αποδέχεται την εξαφάνιση των πουλιών η οποία βρίσκεται σε μεγάλη αντίθεση με το παρελθόν και τα βιώματά της (π.χ. «αρχίσει να αναρωτιέμαι μήπως ήταν ένα από τα πλάσματα που είχα δει με τον πατέρα μου, όταν συνειδητοποίησα ότι όλα όσα ήξερα γι' αυτά είχαν εξαφανιστεί από μέσα μου»)

Στο β' σκέλος η εκφώνηση του ερωτήματος επιτρέπει την διατύπωση των προσωπικών θέσεων των μαθητών/τριών.

Σε κάθε περίπτωση θετικά αξιολογούνται η σαφήνεια στην έκφραση και η κατάλληλη σύνδεση α' και β' σκέλους της απάντησης.